

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ ΑΝΥΠΟΨΙΑΣΤΟΣ

ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΛΕΝΙΑ ΘΕΟΦΙΛΗ

Δυσχέρειες, εμπόδια αλλά και νέο αίμα, καινούργιες τάσεις στην ελληνική εκδοτική αγορά.

Είναι πολλά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκδοτικός χώρος: κατάργηση της ενιαίας τιμής βιβλίου, συρρίκνωση του αναγνωστικού κοινού λόγω της ολοένα μειούμενης αγοραστικής του δύναμης (ένα κοινό, ας το παραδεχτούμε, που ποτέ δεν έγινε ιδιαίτερα μεγάλο, παρά τις οποραδικές πληθυντικές εφορμήσεις του στα βιβλιοπωλεία τον καιρό της «ευημερίας» και την ανάδειξη «ευπωλήτων» -τι λέξη κι αυτή!- που έχουν ήδη, δικαίως, λησμονηθεί), αδυναμία των βιβλιοπωλείων-μαμούθ να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τους εκδότες, τόσα κι άλλα τόσα προβλήματα που έχουν καταγραφεί, συζητηθεί, αλλά ούτε στο ελάχιστο επιλυθεί. Κι όμως, καινούργιοι μικροί εκδοτικοί οίκοι αναφαίνονται, η παραγωγή, παρότι σχετικά περιορισμένη, καλά κρατεί, η ξένη λογοτεχνία μεταφράζεται πυρετωδώς, κι όσο για την ελληνική, οι παλιοί επιμένουν και οι νεότεροι (και πολύ νεότεροι) πληθαίνουν, στην ποίηση, την πεζογραφία, το δοκίμιο. Δεν είμαι, λοιπόν, απαισιόδοξη -τουναντίον.

Ασφαλώς, όπως επισήμανε πριν από ένα περίπου χρόνο και ο κριτικός Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, δεν είναι εύκολο να διακρίνει κανείς συγκεκριμένες τάσεις στην πεζογραφία ή την ποίηση: οι Έλληνες συγγραφείς κάνουν πράγματα αρκετά διαφορετικά μεταξύ τους. Πάντως, κανείς από τους νέους συγγραφείς δεν κατεβαίνει στον λογοτεχνικό στίβο ανυποψίαστος: επιδέξια τεχνική, δουλεμένος εις βάθος λόγος, θεματογραφία που προσεγγίζεται με

πολύ φρέσκια και συνάμα ιδιαίτερως ανήσυχη ματιά.

Όλα αυτά ισχύουν, ωστόσο θα αποτολμούσα να διακρίνω την τάση, ή την απαρχή μιας τάσης ανάμεσα στους νεότερους συγγραφείς, να χρησιμοποιούν καθ' υπερβολήν ντοπιολαλιές που χάνονται ή, ακριβέστερα, το ιδιόλεκτο του τόπου καταγωγής τους, προκειμένου να εντείνουν την εντύπωση της αυθεντικότητας στις αφηγήσεις παρελθόντων γεγονότων και καταστάσεων που βάζουν στο στόμα των ηρώων τους. Το είδαμε να συμβαίνει στο *Γκι-ακ του Δημοσθένη Παπαμάρκου* (εκδ. Αντίποδες), στο *Μόνο το αρνί της Βασιλικής Πέτσα* (εκδ. Πόλις), στο *Γκουανό του Γιώργου Γκόζη* (εκδ. Πόλις), μολονότι όχι τόσο εμφαντικά στο τελευταίο. Μια μικρή παρατήρηση που αφορά τη χρήση του προφορικού λόγου, ωστόσο, έχει να κάνει με τη θνησιγενή του φύση: το προφορικό, όσο γοητευτικό κι αν είναι, πεθαίνει την ώρα που εκφέρεται. Οποιαδήποτε άλλη εκδοχή του, κατά λέξη μεταφορά, μεταγραφή, απομίμηση, προϋποθέτει άοκνη επεξεργασία και ρωμαλέα τεχνική. Ένα αξεπέραστο παράδειγμα είναι ο *Θανάσης Βαλτινός*, στο έργο του οποίου ποτέ η προφορικότητα δεν εκπίπτει σε αβασάνιστο μνημονικό αποτύπωμα αφηγήσεων των οποίων έγινε κάποια στιγμή αποδέκτης ο ίδιος. Αλλά, δυστυχώς, μερικές φορές η έλξη της προφορικότητας παρασύρει τον συγγραφέα σε σκολιές οδούς. Όπως στο *Νειρολόι* του πρωτοεμφανιζόμενου Βασίλη Καράδα (εκδ. Νεφέλη), που μάλλον χρειαζόταν γερή επιμέλεια πριν εκδοθεί.

Μιλώντας για τους πειραματισμούς με τη γλώσσα (κατά τα άλλα καλοδε-

χούμενους, όταν η παρελθοντική τους χροιά ενισχύεται με μια εμφανώς τονισμένη παροντική προοπτική), θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθούμε στη συλλογή διηγημάτων της Ελεωνόρας Σταθοπούλου *Εις ελευθερίαν* (εκδ. Εστία), όπου η συγγραφέας καταφεύγει στους εκφραστικούς τρόπους της καθαρεύουσας. Είναι μια παρακινδυνευμένη επιλογή, την οποία, ωστόσο, δικαιώνει απολύτως όχι μόνο η απεγάδιαστη χρήση της γλώσσας (σεμνυνόμενη ότι την γνωρίζω καλά, έψαξα με το τουφέκι να εντοπίσω λάθος ή αδεξιότητα και δεν βρήκα κανένα), αλλά κυρίως η μουσική, η ποίηση και το μυστήριο που αναβλύζουν από τα ένθετα αφηγήματα της Σταθοπούλου.

Αν αναφέρθηκα ως τώρα μόνο σε συλλογές διηγημάτων, είναι γιατί το διήγημα, είδος κάποτε περιφρονημένο από τους εκδότες, γιατί δεν εξασφάλιζε πωλήσεις, σήμερα θάλλει εξόχως. Το μυθιστόρημα κατά τι υποχωρεί, αλλά επιμένει: Ο Αλέξης Πανσέληνος (*Η κρυφή πόρτα*, εκδ. Μεταίχμιο), ο Χρήστος Χωμενίδης (*Νεαρό άσπρο ελάφι*, εκδ. Πατάκη), η Ελένη Γιαννακάκη (*Σκούρο γκρι, σχεδόν μαύρο*, εκδ. Πατάκη) εγγυώνται πλούσια, ανταποδοτική αναγνωστική εμπειρία.

Κατά τα άλλα, η ξένη πεζογραφία δίνει και θα δίνει πάντα ενδιαφέροντες τίτλους. Ανάμεσα σε πολλά, ξεχωρίζουν *Ο αχός της εποχής του Τζούλιαν Μπαρνς*, με ήρωα τον Ντιμίτρι Σοστακόβιτς και θέμα τη διαπάλη τέχνης και ολοκληρωτικής εξουσίας (μετ. Θωμάς Σκάσης, εκδ. Μεταίχμιο) και η επανέκδοση του κλασικού αριστουργήματος του Γιουγκοσλάβου συγγραφέα Μέσα Σελίμοβιτς *Ο δερβίσης και ο θάνατος* (μετ. Λεωνίδας Χατζηπροδρομίδης, εκδ. Επίκεντρο), που επίσης εστιάζει στη σχέση της εξουσίας με τον άνθρωπο. Περιμένω ανυπόμονα τη συλλογή δοκιμίων του κλασικιστή και μεταφραστή του Καβάφη Ντάνιελ Μέντελσον *Περιμένοντας τους βαρβάρους* (μετ. Μαργαρίτα Ζαχαριάδου, εκδ. Πατάκη) και βέβαια την καθηλωτική «σπουδή στο κακό», το μυθιστόρημα-ποταμός *Confitteor* του Καταλανού Ζάουμ Καμπρέ (μετ. Ευρυβιάδης Σοφός, εκδ. Πόλις), ήδη διεθνές μπεστ-σέλερ και, σύμφωνα με την κριτική, ένα από τα σημαντικότερα μυθιστορήματα που γράφτηκαν στον αιώνα μας. ♦

ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ**Σκούρο γκρι σχεδόν μαύρο**

Πατάκης

«Σιχαινόμαι τα γερασμένα χέρια. Τα χέρια πιο πολύ από άλλα μέρη του σώματος. Φυσικά και το πρόσωπο, δε λέω, το δέρμα του προσώπου, του λαιμού κυρίως [...] Αλλά με τα χέρια είναι αλλιώς. Γιατί τα χέρια είναι κάτι σαν... πώς να το πω;, σαν... σαν τις κεραίες, σαν γέφυρες είναι που σε φέρνουνε πιο κοντά με όλα γύρω σου, ανθρώπους και πράγματα». Ένα μυθιστόρημα για τα γερατιά σε μια κοινωνία που, εμμονικά προσηλωμένη στη φαντασίωση της αιώνιας νεότητας και της αισθητικής της, αντιμετωπίζει τους γέροντες σαν τους καινούργιους παρίες.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**Τα όνειρά μου δέλουν**

Πατάκης

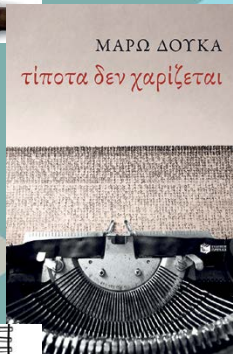
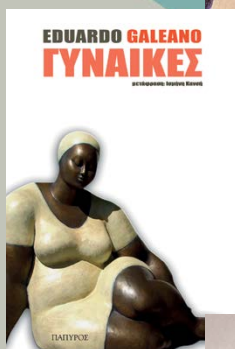
Ο Δημητρίου πάντα ξεκινά/βυθίζεται στη γλώσσα. Τα όνειρά μου δέλουν. Τρία διηγήματα που διαπραγματεύονται τις σχέσεις, τον έρωτα, τη ζωή με τους άλλους, την αιμομιξία, τον θάνατο. Βασικό τους θέμα οι άνθρωποι. «Πριν από 27 αιώνες η λέξη “δέελος” σήμαινε ορατός, εμφανής. Αργότερα έγινε “δηλώ”, δηλαδή ποιώ δηλον, φανερώνω, αποκαλύπτω. Απ’ τα μονοπάτια του χρόνου έφθασε και παρέμεινε στο χωριό μου ο αρχικός τύπος “δέελος” και επειδή η λέξη μόνον ομιλήθηκε “δέελος”. Ο δακτυλογράφος θεώρησε το “δέλουν” λάθος, το έκανε “δηλούν” και έτσι φανερώθηκε και σε μένα ο τίτλος του βιβλίου».

ΕΝΤΟΥΑΡΝΤΟ ΓΚΑΛΕΑΝΟ**Γυναίκες**

Πάπυρος

Μτφρ.: Ισμήνη Κανσή

Οι *Γυναίκες* είναι ο ύστατος αποχαιρετισμός του Εδουάρδο Γκαλεάνο στους αναγνώστες του, με τον οποίο αποτίνει φόρο τιμής στη γυναίκα, που τόσο κεντρική θέση είχε στη σκέψη, στο έργο και στη ζωή του γενικότερα. Με τη χαρακτηριστική του ποιητική πρόζα, μιλάει για γυναίκες που άφησαν το δικό τους στίγμα στην ιστορία, ανασύρει από τη λήθη συλλογικά κατορθώματα γυναικών, μιλάει για τις ρίζες του μισογυνισμού, για γυναίκες που αφήφισαν την κυρίαρχη ανδρική ερμηνεία της πραγματικότητας.

ΜΑΡΩ ΔΟΥΚΑ**Τίποτα δεν χαρίζεται**

Πατάκης

Μια κατάθεση σκέψεων, μια εξομολόγηση για πρόσωπα που έπαιξαν καίριο ρόλο στη ζωή της Μάρως Δούκα –ακόμα και αν δεν τους συνάντησε ποτέ– τον Αναγνωστάκη, τον Βιζυηνό, τον Ρίτσο, τον Κοτζιά, τον Τσίρκα, τον Βασιλικό και τον Λειβαδίτη. Μια χειρονομία προς τα παιδιά, μέσα από κείμενα για τους Τσαρούχη, Σολωμό, Ταχτή, Τσίρκα, Διδώ Σωτηρίου, Ζάννα, Καραγάτση, Κοντό, Φραγκιά, Χατζιδάκι, Ιωάννου. Και μια απάντηση στο ερώτημα: Γιατί διαβάζουμε λογοτεχνία; «Ακόμη και τότε, πριν από τόσα χρόνια, ακόμη και σήμερα, έπειτα από τόσα χρόνια, για μένα έγραφα, για μένα γράφω. [...] απ’ την ανάγκη μου να σκεφτώ, να αντισταθώ, να υπάρξω, να συνυπάρξω. Εφόσον, ναι, κι αν δεν το ήξερα, αργά και με κόπο, το έμαθα: Τίποτα δεν χαρίζεται».

ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΑΝΕΛΛΗΣ**Άνθρωπος στο τρένο**

Καστανιώτης

Σε κάποιο σιδηροδρομικό σταθμό δύο άντρες βρίσκουν παράξενο θάνατο. Ο ένας πέφτει στις ράγες και ο άλλος σωριάζεται στην αποβάθρα. Ένας δημοσιογράφος, περιμένοντας το τρένο να συνεχίσει το δρομολόγιό του, εντελώς παρορμητικά στρέφεται προς την τραγωδία που εκτυλίχτηκε σχεδόν μπροστά του. Απευθύνεται σε πέντε αυτόπτες μάρτυρες: στον «κύριο με την εφημερίδα», στον μηχανοδηγό, σε μια αιγιματική γυναίκα και σ’ ένα νεαρό ζευγάρι. Οι μαρτυρίες τους όχι μόνο δεν συμφωνούν αλλά, κάθε φορά, μετά τις επίμονες ερωτήσεις του, η οπτική γωνία του καθενός αλλάζει δραματικά. Τι πραγματικά συνέβη; Αυτοχειρία, ατύχημα ή φόνος; Ένα βιβλίο μυστηριώδες και ατμοσφαιρικό, που θέλει να φτιάξει σταθμό μέσα στον σταθμό.

ΜΑΝΙΝΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**Αόρατα κορίτσια**

Παπαδόπουλος

Κρυμμένες πίσω από αντρικές ταυτότητες, τρεις γενιές γυναικών αφηγούνται τις ιστορίες τους. Ο κόσμος του θαύματος, το θέατρο και η σοουμπίζνες είναι ο χώρος τους για περισσότερο από έναν αιώνα. Μαζί τους τρέχει η μεγάλη Ιστορία, που δεν τελειώνει ποτέ. Η Σμαρά, μια νεαρή Ελληνίδα ηθοποιός, υποδύεται τον άντρα στις αρχές του 1900. Η ζωή της είναι γεμάτη περιπέτειες – πόλεμοι, κατοχή, εκποτισμοί, δικτατορίες και προσωπικές κρίσεις, όπως οι ζωές των Ελληνίδων αυτής της περιόδου. Σε μια Αθήνα του μέλλοντος η εγγραφή της Ζωή είναι οπερατέρ και κυκλοφορεί ντυμένη άντρας, επειδή έτσι αισθάνεται πιο ασφαλής.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΠΟΥΖΟΣ**Σέρρα: Η ψυχή του Πόντου**

Ψυχογιός

Σέρρα είναι ο ποντιακός χορός της φωτιάς. Με κίνηση της φλόγας, απρόβλεπτη και καθηλωτική, μοιάζει και κάθε ιστορία που υφαίνει ο μάστορας Καλπούζος που αγαπήθηκε πολύ από τους αναγνώστες του κυρίως για το *Ιμαρέτ*. Οι περιπέτειες των Ποντίων που ξεριζώθηκαν από τον τόπο τους για να μεταφερθούν στη Σοβιετική Ένωση, όπου γνώρισαν διώξεις και καταναγκαστικά έργα στα χρόνια του σταλινισμού, δένονται με τις προσωπικές ιστορίες των κεντρικών ηρώων.

ΡΕΪΜΟΝΤ ΚΑΡΒΕΡ**Διηγήματα**

Μτφρ.: Γιάννης Τζώρτζης

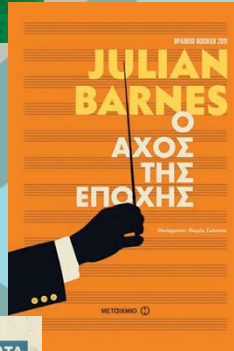
Μεταίχμιο

Ο Κάρβερ ανανέωσε την αμερικανική λογοτεχνική σκηνή του '80, αποδεσμευοντάς την από την επιρροή του μεταμοντερνισμού. Γράφει με ευαισθησία, ρεαλισμό και συγκινητική ειλικρίνεια για ανθρώπους που προσπαθούν να επιβιώσουν ενσταλάζοντας τον εαυτό του μέσα στους ήρωές του. Τα *Διηγήματα*, τα αντιπροσωπευτικότερα του έργου του: «Αρχάριοι», «Λοιπόν, θα πάψεις, σε παρακαλώ», «Καθεδρικός ναός», συνοδεύονται από εκτενή εισαγωγή και αναλυτικές πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του.

ΑΡΗΣ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ**Τα δεδομένα της ζωής μας**

Τόπος

Ο Άρης Μαραγκόπουλος απεικονίζει με ρεαλισμό και δηκτική σάτιρα μια κοινωνία χωρίς έρμα, πολύ πριν από την οικονομική κρίση. Τον Δεκέμβριο του 1990 μια τηλεοπτική star αναγκάζεται από άγνωστους να δωρίσει, ως «αντίποινα» για το πρόγραμμά της, μεγάλη ποσότητα βιβλίων σε δημοτικές βιβλιοθήκες, ένας πανεπιστημιακός γιατρός που εισπράττει «φακελάκια» απειλείται ότι, αν δεν επιστρέψει τα χρήματα στους ασθενείς του, όλο το αμφιθέατρο της Ιατρικής θα ακούσει μαγνητοφωνημένο ντοκουμέντο από τις παράνομες συναλλαγές του, ένας χρηματισμένος εφοριακός βλέπει ανήμερα Χριστουγέννων να αρπάζει φωτιά το σαλόνι της καινούργιας μεζονέτας του, ενώ ένας διεφθαρμένος βουλευτής του «Λοιπού Αττικής», υπό την πίεση σοβαρών απειλών, υποχρεώνεται να χρηματοδοτήσει ό,τι μισεί περισσότερο: οργανώσεις που προστατεύουν άγρια ζώα.

ΤΖΟΥΛΙΑΝ ΜΠΑΡΝΣ**Ο αχός της εποχής**

Μεταίχμιο

Μτφρ.: Θωμάς Σκάσης

Μάιος του 1937. Ένας τριαντάρης περιμένει δίπλα στον ανελκυστήρα μιας πολυκατοικίας του Λένινγκραντ. Περιμένει όλη τη νύχτα ότι ανά πάσα στιγμή θα τον οδηγήσουν στο Αρχηγείο της Υπηρεσίας Κρατικής Ασφάλειας. Καμιά από τις διασημότητες που γνώρισε την περασμένη δεκαετία δεν μπορεί τώρα να του φανεί χρήσιμη. Και ελάχιστοι από όσους οδηγούνται στο Αρχηγείο επιστρέφουν. Το βιβλίο του Μπαρνς αναφέρεται στη ζωή και το έργο του Ρώσου συνθέτη Ντμίτρι Σοστακόβιτς, καθώς και στη σύγκρουσή του με το σταλινικό καθεστώς, μια ιστορία για τη σύγκρουση ζωής και τέχνης, το θάρρος, τη δειλία και τον πόνο του αναπόφευκτου συμβιβασμού.

ΤΟΜΑΣ ΜΠΕΡΝΧΑΡΝΤ**Πλατεία Ηρώων**

Κριτική

Μτφρ. - επίμετρο: Βασίλης Τσαλής

Η *Πλατεία Ηρώων*, το κύκνειο άσμα του Τόμας Μπέρνχαρντ, δίχασε κοινό και κριτικούς όσο κανένα άλλο έργο της πρόσφατης λογοτεχνικής παραγωγής στον γερμανόφωνο χώρο. Η πρεμιέρα δόθηκε στο Μπούργκτεατερ, στις 4 Νοεμβρίου 1988, ξεσηκώνοντας θύελλα διαμαρτυριών, αλλά και έντονες επευφημίες όσων είχαν το θάρρος να αντιμετωπίσουν με κριτική διάθεση το πρόσφατο ιστορικό παρελθόν τους. Ο χρόνος του έργου είναι η μέρα της κηδείας του καθηγητή μαθηματικών Γιόζεφ Σούστερ και ο τόπος είναι το διαμέρισμα της οικογένειας Σούστερ στην Πλατεία Ηρώων, από όπου αυτοκτόνησε ο καθηγητής. Πιο επίκαιρο από ποτέ, το έργο προφητεύει, με τη γνωστή γοητεία της γραφής του Μπέρνχαρντ, τη σημερινή άνοδο εξτρεμιστικών οργανώσεων, τις πρακτικές φυλετικού διαχωρισμού και εθνικιστικών προκαταλήψεων.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΑΝΘΟΥΛΑΣ**Την Κυριακή έχουμε γάμο**

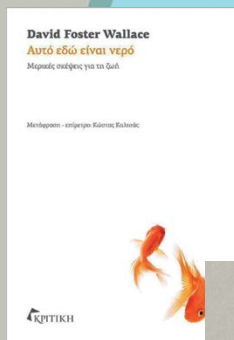
Διόπτρα

Ο γάμος γίνεται την Κυριακή και προκαλεί την ανατροπή στο ταξίδι. Ταξίδι στο παρατεταμένο καλοκαίρι μιας γυναίκας στα μαύρα και του μικρού γιου της, που πενθούν υποθετικά έναν άντρα χαμένο στα χρόνια του πολέμου. Το ταξίδι. Μακρινό καλοκαιρινό ταξίδι από την Αθήνα στον Έβρο, φορτωμένο δισταγμούς και επιθυμίες. Εκεί θα 'ρθουν αντιμετώπι με όλα τα διλήμματα της ζωής τους, επώδυνα και γεμάτα από τις χαρές που τους λείπουν. Οι ήρωες θα παίξουν και θα μπλεχτούν μέσα στον χρόνο. Γι' αυτό και τα αισθήματά τους, έντονα όσο ποτέ, θα ενηλικιωθούν με επικίνδυνη ταχύτητα.

ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΦΟΣΤΕΡ ΟΥΑΛΛΑΣ**Αυτό εδώ είναι νερό**

Κριτική

Μτφρ. - επίμετρο: Κώστας Καλτσάς
 Δυο νεαρά ψάρια κολυμπούν αμέριμνα στη μέση του ωκεανού· συναντούν κατά τύχη ένα γερνότερο ψάρι που κολυμπά προς την αντίθετη κατεύθυνση, το οποίο τους γνέφει και λέει: «Καλημέρα, παιδιά. Πώς είναι το νερό;» Το 2005 ο Ντέιβιντ Φόστερ Γουάλας, που πλέον απολαμβάνουν και οι Έλληνες αναγνώστες, προσκλήθηκε να εκφωνήσει την εναρκτήρια ομιλία στην τελετή αποφοίτησης του Κολεγίου Κένιον με θέμα της επιλογής του. Ήταν η μοναδική ομιλία αυτού του είδους που εκφώνησε ποτέ.

ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ**Η κρυφή πόρτα**

Μεταίχμιο

Όλα μοιάζουν θαμπά και ακίνητα αλλά δεν είναι: στο σύμπαν του Πανσέληνου η αγωγή ανεβαίνει σκαλί-σκαλί, οι τοίχοι όλο και κλείνουν. Από εκεί που όλα εμφανίζονται ως συμπαγή και αμετακίνητα -η ζωή ενός μεσήλικα με το φάσμα της προσωπικής και επαγγελματικής αποτυχίας εν μέσω ελληνικής κρίσης- μεταβάλλονται σε εκτροχιασμένο τρένο. Μυθιστόρημα που απολαμβάνεις και σελίδες που τρέχουν.

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**Κατεβαίνει ο Καμουζάς στους φούρνους**

Βιβλιοπωλείον της Εστίας

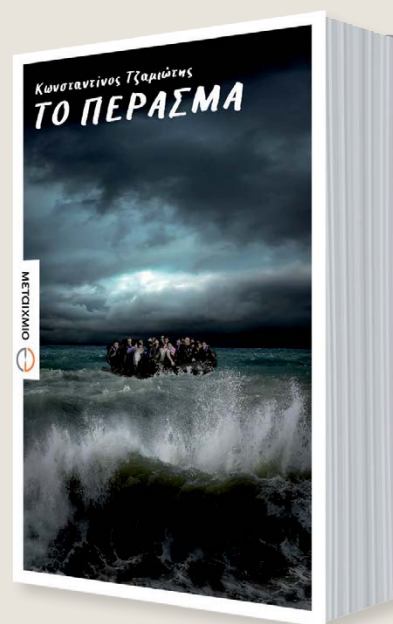
«...Και πάλι δεν με κατάλαβες, είπε απελπισμένος και τον έπιασε απ' το μπράτσο κάνοντας ένα νόημα στους άντρες που παρακολουθούσαν τη συζήτηση να πλησιάσουν κι άλλο, δεν είναι μόνο ότι μαθεύτηκε, το πράγμα είναι πιο σοβαρό, κυκλοφορεί η φήμη πως έρχεται. Ο Δαμιανός απόρησε· ποιος έρχεται, άνθρωπέ μου; ποιος, πανάθεμά τον, που σ' έχει κάνει να πανιάσεις έτσι; Ο Καμουζάς, είπε ο Λάιος, έρχεται ο Καμουζάς». Μια ιστορία βασισμένη σε πραγματικό γεγονός, που η συγγραφέας βρήκε καταγεγραμμένο στις προσωπικές σημειώσεις συγγενικού της προσώπου. Ο φύλακας και οι κρατούμενοι είναι πρόσωπα υπαρκτά, πραγματικό είναι και το γέμισμα των παγουριών. Τα υπόλοιπα είναι προϊόν μυθοπλασίας.

ΑΛΕΧΑΝΤΡΟ ΣΑΜΠΡΑ**Τρόποι να γυρίζεις σπίτι**

Ίκαρος

Μτφρ.: Αχιλλέας Κυριακίδης

Το πιο προσωπικό μυθιστόρημα του Αλεχάντρο Θάμπρα. Ένα έργο αναπόλησης της παιδικής ηλικίας, της χαμένης αθωότητας και των ενοχών για την απώλεια της αθωότητας. «...Μια φορά, χάθηκα. Θα 'μουν έξι ή επτά χρονών. Είχα αφαιρεθεί και, ξαφνικά, δεν έβλεπα πια τους γονείς μου. Φοβήθηκα, αλλά βρήκα αμέσως το δρόμο κι έφτασα πρώτος στο σπίτι -εκείνοι μ' έψαχναν συνέχεια, απεγνωσμένα, αλλά εγώ νόμισα ότι είχαν χαθεί· ότι εγώ ήξερα να γυρίζω σπίτι κι εκείνοι όχι. "Ήρθες από άλλο δρόμο" είπε η μητέρα μου αργότερα, με τα μάτια της ακόμα κλαμένα. "Εσείς ήρθατε από άλλο δρόμο" σκέφτηκα, αλλά δεν το είπα...»

ΕΝΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΖΗΤΗΘΕΙ

Ένα βιβλίο για την πραγματικά μεγάλη πρόκληση της εποχής, την αναπόφευκτα βίαιη συνάντηση διαφορετικών κόσμων, όπως προκύπτει από τη διαρκώς διογκούμενη μετακίνηση πληθυσμών. Μια ιστορία για την ανθρώπινη φύση, τις αδυναμίες της μα και το μεγαλείο της.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗΣ**Υπουργός νύχτας**

Πατάκης

Ένας μοναχικός τυχοδιώκτης, χαρτοπαίκτης, αναρριχάται σε μια κοινωνία διαλυμένων θεσμών. Γίνεται καθωσπρέπει επαγγελματίας, ιδιοκτήτης γραφείου τελετών, και με αυτή τη βιτρίνα μπαίνει στον υπόκοσμο. Από κει διεισδύει στην πολιτική και γίνεται ένα από τα κορυφαία στελέχη της κυβέρνησης. Η τριπλή παράλληλη πορεία του, ως καθωσπρέπει επαγγελματία, μαφιόζου και πολιτικού, φωταγωγεί σαρκαστικά τον σαθρό περίγυρο, την ανατροπή των ιεραρχιών, την έλλειψη αντίστασης από την κοινωνία και τους θεσμούς, την κατάρρευση των ιδεολογιών. Ένας τυφλός έρωτας για μια αγγελική πόρνη εκτρέπει τη διαδρομή του.

ΠΕΛΑ ΣΟΥΛΑΤΟΥ**Ανκόρ**

Καστανιώτης

Ένα νοσοκομείο είναι ένας ολόκληρος κόσμος όπου συνυπάρχουν άνθρωποι με διαφορετικές κουλτούρες, από άλλες κοινωνικές ομάδες, με ποικίλες πολιτικές απόψεις, νέοι και ηλικιωμένοι, με σοβαρά ή όχι προβλήματα υγείας: η γυναίκα με το πι, ο ασπρομάλλης με τα φίλτρα, ο μπαρμπέρης, η ζωγράφος, ο ερωτευμένος καθηγητής, ο μαχαιροβγάλτης, η αδελφή με την ηπειρωτική προφορά και ο ηλικιωμένος με τους καταρράκτες, ο μετανάστης από το Μπαγκλαντές... Όψεις της προσωπικής ιστορίας του καθενός αποκαλύπτονται μέσα από τη σχέση με τον άλλο, σε αλληπάλλληλα ντουέτα, συνθέτοντας ένα ασπρόμαυρο μουσικό παραμύθι με στοιχεία μαγικού ρεαλισμού, όπου το κακό δεν μπορεί παρά να ηττηθεί.

ΣΤΑΜΟΣ ΤΣΙΤΣΩΝΗΣ**Πετεινός νοτίων προαστίων**

Κριτική

«Δεν τα βρήκατε γιατί θέλετε να υπερισχύσει η γνώμη του ενός πάνω στον άλλο. Δεν έχετε σκεφτεί ποτέ τον συμβιβασμό στις αμοιβαίες υποχωρήσεις. Είναι εκείνες οι μικρές ανώδυνες ήττες που δεν μπορείτε να ξεπεράσετε. Αντίθετα, είστε παγιδευμένοι στην ανάγκη μιας προσμονής, η οποία γίνεται τελικά αυτοσκοπός...» Ο Τσιτσώνης συνδέει με χιούμορ, ειρωνία και ανατροπή πρόσωπα και καταστάσεις σαν σενάρια μικρού μήκους ταινιών, αφήνοντας για λίγο τη χρήση των μαθηματικών ως συνδετικό κρίκο. Ανθρώπινες ιστορίες που μπορεί να φαίνονται ασύνδετες, αλλά όμως συμπλέκονται με ένα αόρατο νήμα, μαρτυρώντας πως όλοι μαζί συνθέτουμε το μυστήριο σχέδιο στο υπάδι της ζωής σε έναν κόσμο εξπρεσιονιστικό, που συγγενεύει πολύ με τον δικό μας.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ**Πειραιώτες**

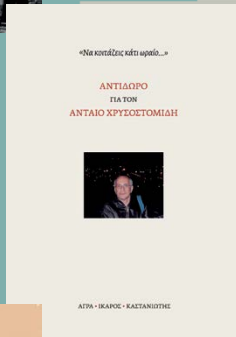
Τόπος

Μικρές ιστορίες από τη ζωή των Πειραιωτών στις δεκαετίες '50 και '60, τότε που ο κόσμος είχε μπέσα, άγρια ένστικτα και ανοιχτή καρδιά. Η σκληρή ζωή του λιμανιού, οι κάθε λογής χαρακτήρες, μάγκες, αλάνια, τροτέζες, μεροκαματιάρηδες και φυσικά ο Θρύλος, η ζωή με το ένα πόδι στη στεριά και το άλλο στη θάλασσα, η ανοιχτή ματιά των λιμανισίων, η μετανάστευση, οι ιδιότυποι και περιθωριακοί τύποι, το ρεμπέτικο, οι συμμορίες και η κρατική βία, αλλά και αποσπάσματα από τις ειδήσεις για πραγματικά πρόσωπα -εφοπλιστές της εποχής, ποδοσφαιριστές και διάσημες εταιρίες- περνούν από τις σελίδες του βιβλίου και καταγράφονται με σκληρό χιούμορ.

Αντίδωρο για τον Ανταίο Χρυσοστομίδα

Άγρα - Ίκαρος - Καστανιώτης

Φτιαγμένος από τους φίλους και τους συνεργάτες του και με 19 συγγραφείς να γράφουν για τον Ανταίο, το βιβλίο περιέχει και τα 3 πεζογραφήματα που έγραψε ο ίδιος στο τέλος της ζωής του: το ανέκδοτο «Νεκρή φύση με κουραμπιέδες σε νοσοκομείο», με πρωταγωνιστή τον Ταμπούκι, τα «Κίτρινα παπούτσια» και το ανέκδοτο «Ιβίσκος», απ' όπου και η φράση «Να κοιτάζεις κάτι ωραίο...» Τα δύο τελευταία πραγματεύονται λογοτεχνικά την υπό εξέλιξη ασθένεια και τη στάση απέναντί της. Την έκδοση συνοδεύουν 26 φωτογραφίες και αναλυτικό εργοβιογραφικό σημείωμα.

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ**Νεαρό άσπρο ελάφι**

Πατάκης

Πρώην συγγραφέας, πρώην άνθρωπος του κόσμου, πρώην όμορφος, ο Μηνάς Αβλάμης έχει αποσυρθεί στην Κέρκυρα. Ζει μια βαρετή καθημερινότητα, κενή από συγκινήσεις και από κραδασμούς: μπαρ, καπνοπωλείο, μαγειρείο, πάλι μπαρ, τα βράδια της Τρίτης παίζει πόκερ με τους λιγοστούς φίλους του και μια νύχτα τη βδομάδα, κάθε Παρασκευή, τρυπώνει στο κρεβάτι μιας μικροπαντρεμένης... Τη ρουτίνα αυτή έχει αποφασίσει να μην την αλλάξει ποτέ και για κανένα λόγο.

Όμως το νεαρό άσπρο ελάφι θα τον ξαναβγάλει ξαφνικά στον δρόμο και θα τον οδηγήσει σε μια πόλη αλλόκοτη της Δυτικής Μακεδονίας. Εκεί θα αναγκαστεί να δει ολόκληρο το παρελθόν του.

ΑΤΟΥΛΑ ΓΚΑΟΥΑΝΤΕ**Εμείς οι θνητοί**

Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης

Μτφρ.: Λύο Καλοβυρνάς

Τα όρια της Ιατρικής και τι έχει πράγματι σημασία όταν το τέλος πλησιάζει είναι ο υπότιτλος του καθηγητή στην Ιατρική του Χάρβαρντ, χειρουργού (διόλου τυχαίο) στην ειδικότητα, Ατ. Γκαουάντε. «Έμαθα να σώζω ζωές δεν έμαθα να διαχειρίζομαι τον θάνατο» ομολογεί, αλλά στο τέλος του βιβλίου ο αναγνώστης αισθάνεται ότι έχει πλησιάσει χωρίς φόβο και χωρίς αποστροφή τα αναπόφευκτα γηρατειά και τον θάνατο. Αφηγηματικά εντυπωσιακό και γι' αυτό τόσο επιτυχημένο και εμπορικά, το βιβλίο ξετυλίγει προσωπικές ιστορίες και περιγράφει τις επιλογές εκείνες που εξασφαλίζουν αυτοτέλεια, αξιοπρέπεια και χαρά. Λίγο πριν το τέλος.

ΝΟΡΜΠΕΡΤ ΕΛΙΑΣ**Ναζισμός και γερμανικός χαρακτήρας
Δοκίμιο πάνω στην κατάρρευση
του πολιτισμού**

Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

Μτφρ.: Γιάννης Πεδιάτης -

Γιάννης Θωμαδάκης

Γράφοντας το 1961, την εποχή της δίκης του Άιχμαν, ο μεγάλος κοινωνιολόγος και διανοητής, λίγα χρόνια μετά τον αφανισμό της

μητέρας του στο Άουσβιτς, αποφεύγει τη συχνή γενική ρατσιστική καταδίκη των Γερμανών και περιγράφει με όρους ιστορικούς και κοινωνιολογικούς την προβληματική πορεία, μέσα από πολέμους και νοσταλγικές εξιδανικεύσεις, του γερμανικού λαού προς τη σαγήνη από τον «καινοτόμο πολιτικό σαμάνο» που ήταν ο Χίτλερ. Με την άνεση και την ωριμότητα ενός αληθινού late-bloomer, ο Ελίας ακολουθεί την ιστορία της μεγάλης διάρκειας και ανιχνεύει τον αντιφατικό τρόπο της γερμανικής συνείδησης.

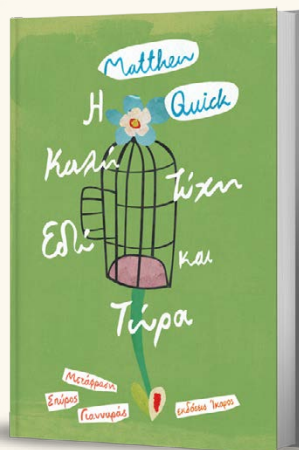
ΝΙΝΕΤΤΑ Χ. ΛΑΣΚΑΡΙ**Κέρκυρα: Μια ματιά μέσα στο χρόνο
Ποταμός**

Μορφωμένη και καλλιεργημένη, κοσμοπολίτισσα και θαμών του περίφημου πια παταριού του Λουμίδα, η Νινέττα Λάσκαρι είχε στην καρδιά της την Κέρκυρα που την γνώρισε, την έζησε και τη μελέτησε όσο λίγοι. Στην αφήγησή της τα ιστορικά γεγονότα μπλέκονται με την κοινωνική σκιαγράφηση, οι συνταγές της κορφατικής κουζίνας με τις συνήθειες των Κερκυραίων αστών, οι ιδιωτισμοί των χωριών με την περιγραφή του τόπου. Χαρασματική προσωπικότητα η Λάσκαρι, χαρακτηριστική η Καλή Δοξιάδη, πολιτογραφημένη Κερκυραία, που υπογράφει την εισαγωγή.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ**Η καλή τύχη εδώ και τώρα** Matthew Quick

Μετάφραση: Σπύρος Γιανναράς

Επί τριάντα εννιά χρόνια ο Μπαρθόλομιου Νηλ έχει ζήσει προστατευμένος από τη μητέρα του. Όταν εκείνη πεθαίνει, ο Μπαρθόλομιου καλείται να πάρει τη ζωή του στα χέρια του. Προσπαθώντας να αντλήσει κουράγιο και αυτοεκτίμηση, ο Μπαρθόλομιου αρχίζει να παίζει ένα παιχνίδι με τον εαυτό του προσποιούμενος ότι είναι ο Ρίτσαρντ Γκιρ, ο σαρ τον οποίο λάτρευε η μητέρα του. Μοιράζεται αυτή την εμπειρία με τον ηθοποιό μέσω μιας μονόπλευρης αλληλογραφίας μαζί του, με τις επιστολές του να εξελίσσονται σε ημερολόγιο αποκαλυπτικό της συγκινητικής προσπάθειας ενός ανθρώπου να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο.

Τρόποι να γυρίζεις σπίτι Alejandro Zambra

Μετάφραση: Αχιλλέας Κυριακίδης

Το βιβλίο ξεκινά με ένα σεισμό, ιδωμένο μέσα από τα μάτια ενός εννιάχρονου αγοριού που ζει στο Μαϊρι, της Χιλής. Στο δεύτερο μέρος, πρωταγωνιστής είναι ο συγγραφέας του πρώτου μέρους του μυθιστορήματος. Ο πατέρας του είναι ένας λιγομίλητος άνθρωπος, ο οποίος ενώ ισχυρίζεται ότι δεν ενδιαφέρεται για την πολιτική, σιωπηλά συντάσσεται με το καθεστώς Πινοσέτ.

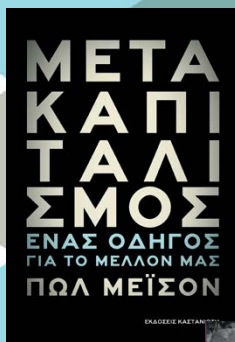
Η αφήγηση εναλλάσσεται ανάμεσα στον συγγραφέα και τον πρωταγωνιστή, το παρελθόν και το παρόν, προβάλλοντας με μελαγχολία και οργή την ιστορία ενός έθνους που όπως λέει ο συγγραφέας έμαθε να διαβάζει και να γράφει ενόσω οι γονείς τους έγιναν συνεργοί ή θύματα της Δικτατορίας.

ΠΩΛ ΜΕΪΣΟΝ**Μετακαπιταλισμός**

Καστανιώτης

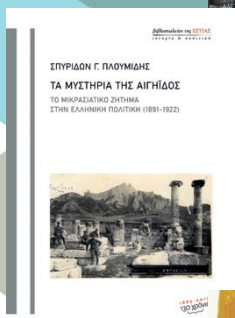
Μτφρ.: Άλκης Καφετζής

Ο πολυσυζητημένος δημοσιογράφος, γνωστός και στα καθ' ημάς λόγω της μεγάλης ενασχόλησής του με την ελληνική κρίση, εξετάζει τις μεταλλάξεις του καπιταλισμού που οδηγούν αυτό το τόσο περίπλοκο σύστημα σε κάτι diametρικά διαφορετικό. Κρίσιμος μοχλός αυτής της νέας μορφής, του μετακαπιταλισμού, είναι κατά τον Μείσον οι τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφορίας, που καλπάζουν και που αλλάζουν ολοκληρωτικά τις παραδοχές μας για την εργασία και την αξία. Εναλλακτικά νομίσματα, τράπεζες χρόνου, συνεργατικά εγχειρήματα είναι οι νέες υπηρεσίες και αγαθά που ξεπροβάλλουν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Γ. ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ**Τα μυστήρια της Αιγίδος****Το Μικρασιατικό Ζήτημα στην ελληνική πολιτική (1891-1922)**

Εστία

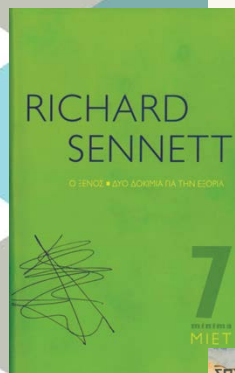
Ο ελληνικός αλυτρωτισμός συμπεριέλαβε την «Ασιατική Ελλάδα» στους στόχους του τελευταία, μόλις κατά τα τέλη του 19ου αι., και επτά χρόνια πριν από την τραγική κατάληξη του 1922, το 1915, ετέθη για πρώτη φορά το ζήτημα της προστασίας των ελληνόφων ορθοδόξων της Μ. Ασίας. Ο Σπ. Πλουμίδης αφηγείται την ιστορία μιας πολιτικής και διπλωματικής χρεοκοπίας και τη μοιραία κατάληξή της, με μόλις δύο πολιτικούς να έχουν αντιληφθεί τις πραγματικές διαστάσεις της, τον Βενιζέλο και τον Μεταξά. Ας κρατήσουμε ως διαρκώς επίκαιρη την άποψη του πρώτου: «όσον εντούτοις και αν εγίνετο ισχυρά, η Ελλάς δεν ηδύνατο να μονομαχήση με την Τουρκία».

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΣΕΝΕΤ**Ο Ξένος. Δύο δοκίμια για την εξορία,**

Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας

Μτφρ. Παναγιώτης Σουλτάνης

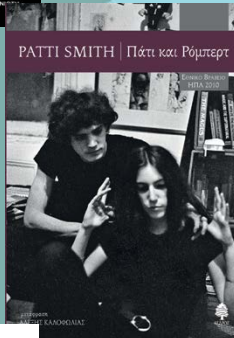
Οι πόλεις και ο τρόπος που οι άνθρωποι που ζουν σε αυτές βρίσκεται πάντοτε κάτω από τον διεπιστημονικό φακό του Ρ. Σένετ. Στο σύντομο βιβλίο του, που ανήκει στην εξαιρετική υπό το όνομα minima σειρά που διευθύνει ο Δ. Καψάλης, διαπραγματεύεται την εξορία εντός της μητρόπολης, των Εβραίων στο γκέτο της Βενετίας κατά την Αναγέννηση, και των πολιτικών εξοριστών, όπως προσωποποιούνται στον Ρώσο Χέρτσεν, στο Παρίσι του 19ου αιώνα. Και αν στο πρώτο δοκίμιο αφηγείται την ιστορία του γκέτο, στο δεύτερο εμβαθύνει στον εκτοπισμό ως τρόπο ζωής και ως συστατικό καταλύτη της μοντέρνας τέχνης.

ΠΑΤΙ ΣΜΙΘ**Πάτι και Ρόμπερτ**

Κέδρος

Μτφρ.: Αλέξης Καλοφωλιάς

Το καλοκαίρι που πέθανε ο Κολτρέϊν, το καλοκαίρι της αγάπης και των ταραχών. Εκείνο το καλοκαίρι στο Μπρούκλιν η Πάτι Σμιθ γνώρισε τον Ρόμπερτ Μείπλθορπ. Μια τυχαία συνάντηση που άλλαξε την πορεία της ζωής της, που τους οδήγησε στο μονοπάτι της τέχνης, της αφοσίωσης και της μύησης. Η Πάτι θα γίνει ποιήτρια και μουσικός και ο Ρόμπερτ φωτογράφος. Το βιβλίο δεν αποτελεί απλώς την αυτοβιογραφία της Πάτι Σμιθ. Γραμμένο με μυθιστορηματικό τρόπο, ξεκινάει ως ιστορία αγάπης και τελειώνει ως ελεγεία, ένας χαιρετισμός στη Νέα Υόρκη του τέλους του '60 και των αρχών του '70.

ΤΖΟΡΤΖ ΣΤΑΪΝΕΡ**Τολστόϊ ή Ντοστογιέφσκι**
Δοκίμιο Παλαιάς Κριτικής

Αντίποδες

Μτφρ.: Κώστας Σπαθαράκης

Μετά το 2000, αρκετά βιβλία του Τζόρτζ Στάινερ κυκλοφόρησαν με επαρκείς μεταφράσεις στα ελληνικά. Δεν είναι βέβαιο πως αποδείχθηκαν γόνιμα στην ελληνική φιλολογογία και κριτική, αλλά ευτυχώς το κύριο σώμα του έργου του υπάρχει. Περιέργως, αλλά καταλλήλως, πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο του Τολστόϊ ή Ντοστογιέφσκι. Δοκίμιο Παλαιάς Κριτικής. Περιέργως, γιατί είναι το πρώτο του βιβλίο, αλλά καταλλήλως, γιατί η όλη σύλληψη του έργου ταιριάζει στην ώριμη φάση ενός μελετητή. Χωρίς συστηματική δομή και εννοιολογική μικροσκοπία, διαπραγματεύεται με πάθος και διαύγεια τους δύο μεγάλους πυλώνες της ρώσικης λογοτεχνίας και τους εντάσσει στα δύο μεγάλα ρεύματα της δυτικής λογοτεχνίας, το επικό -από τον Όμηρο στον Τολστόϊ- και το δραματικό -από τον Αισχύλο στον Ντοστογιέφσκι- διά του Σαίξπηρ. Ας προσεχθεί ο υπότιτλος: Παλαιά Κριτική, που του επιτρέπει να γράψει το αριστουργηματικό τελευταίο κεφάλαιο του βιβλίου.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ**Νυν και αεί**

Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας

Φίλοι καρδιακοί και στενοί συνεργάτες αποχαιρετούν τον ζωγράφο Σπύρο Παπαγιαννόπουλο. Το Αιγαίο παφάζει στα λόγια τους όπως και στους πίνακες του: κόσμος μυθικός, κόσμος λαϊκός, λιμενεργάτες λούμπεν και ποιητές, τζαζ ορχήστρες και ρεμπέτες, σκούνες, φρεγάτες και ο Κόρτο Μαλτζέε.

